

Upon the meeting between Chairman of the State Administration Council, Prime Minister Senior General Min Aung Hlaing and Ms. Noeleen Heyzer, Special Envoy of the United Nations Secretary-General on Myanmar, the one-sided statement of the Special Envoy has created misunderstandings about Myanmar by the international community and the public and thus, the discussions of the meeting are fully described.

Nay Pyi Taw, August 19

1. Chairman of the State Administration Council Prime Minister Senior General Min Aung Hlaing, and Ms. Noeleen Heyzer, Special Envoy of the United Nations Secretary-General on Myanmar, met on 17 August 2022 and the Special Envoy issued an unconstructive statement regarding the meeting.

2. At the meeting, they agreed to restrain in releasing news in order to maintain further cooperation between Myanmar and the United Nations.

3. Introduction by Special Envoy of the United Nations Secretary-General on Myanmar I came here as an old friend of Myanmar and I will try my best to support the country. The issues related to Myanmar are multidimensional with many challenges. I would like to address those challenges based on four points. First, I would like to have continued dialogue and engagement between us. I have realized that State Administration Council of Myanmar has been implementing the nine objectives. Second, I would like to discuss how to provide humanitarian assistance to Myanmar. I have learned the last point of the three political objectives which stated that Myanmar practices “independent, active and non-aligned foreign policy and upholds the principles of peaceful co-existence among nations. We also share the principle of peaceful co-existence among countries. As for myself, I will extend assistance to implement that policy into action. United Nations Secretary General Mr. Antonio Guterres is the guardian of the United Nations Charter. The specific provision of the Charter stated about sovereignty. I've noticed that Myanmar stated itself as a sovereign country. The United Nations was established with the aim of preventing future conflicts and crises in the world. The Most important is peace and security. Speaking of sovereignty, the UN always recognizes and respects the sovereignty of states.

I have noted well what you have said that to develop Myanmar's economy, it is focusing on the agriculture sector. I also welcome the point of running the economy suitable to the current situation. I personally invited an economist to come and observe the economy of Myanmar. Myanmar is a country with rich natural resources. However, those resources are still untapped. The said economist made comments that it is

necessary for Myanmar to utilize the untapped resources for the development. Myanmar is one of the first countries which signed the Universal Declaration of Human Rights. I appreciate such meritorious record in Myanmar's history. You have the power to shape the future of Myanmar and of the next generations. It can be clearly seen how and which approach Myanmar will take in implementing the nine objectives.

I would like to make some requests that would become the foundation of our future engagement. I hope my suggestions and requests will also pave the way to build an inclusive and prosperous country.

4. Discussion by Prime Minister, Chairman of State Administration Council
As this is our first meeting, I have given you the floor first to deliberate your ideas in order to learn your perspectives. Currently, I am taking the responsibility to lead the Myanmar Government. In this regard, we have been carrying out the duty for the betterment of Myanmar. However, my tenure as the Head of the Government is limited. The aforementioned matters what you have pointed out are to be implemented by the incoming government after the General Election. Legally speaking, the President is eligible to take two consecutive terms (ten years). The said matters are also be implemented by the elected President during his ten-year tenure. At present, the Government is taking its responsibilities in accordance with the provision of the state of emergency. What is more important in particular is how to cooperate between us and it is more appropriate to address this issue.

The economic sector of Myanmar lacks in many ways. For instance, you have also mentioned earlier that Myanmar's abundant natural resources are lacking of the required technology. Indeed, the natural resources above and underground are just the reserve of the country and I am considering how to utilize the land, soil and human resources to develop the country.

Even though it is more preferable to bring about the country's development through human resources rather than relying on the use of natural resources, there is no capacity enough to do so. It doesn't mean whether I accept or reject your views. I would like to discuss about Myanmar and the United Nations. Myanmar gained her independence in 1948 and became the member of the United Nations subsequently. It will turn the 75th year of Myanmar's participation to the United Nations soon. The then Deputy Commander-in-Chief of Defence Services and the Commander-in-Chief (Army), Vice-Senior General Maung Aye, attended the Golden Jubilee (50th Anniversary) of the establishment of the UN. Moreover, Myanmar has been complying with the UN Charter.

There were conflicts between the Eastern and Western blocs during the Cold War that occurred chaos and instability in the world. Similarly, the present era is on the brink of facing instabilities. I see it indeed imperative to avoid such circumstances. Myanmar has never violated the Charter of the United Nations until now. Likewise, the United Nations should take approach of treating its members in accordance with the Charter. In doing so, the members would be able to entrust their faith in the United Nations. Developing countries like Myanmar are looking forward to receiving peace and tranquility under the umbrella of the United Nations. Such privilege is indeed necessary for the member countries.

It is our understanding that the role of the United Nations is to support in the areas which is facing challenges, difficulty and hardship. You have mentioned earlier the Secretary of the United Nations as the guardian of the UN Charter. Not only Myanmar is a member of the UN but also a Myanmar citizen, U Thant, served as the Secretary General of the United Nations. I met and discussed with former UN Secretary General Mr. Kofi Annan for three times. The UN Secretary General should be the reliable person of member countries in order to make consultation on good or bad things.

I have been serving as Commander-in Chief of Tatmadaw since 2011 which turns to 11 years. Through the experience received during these years, I regret to observe that the statements by the United Nations are one-sided. Accordingly, I am of the view that you, in your capacity as the special envoy of the Secretary-General to Myanmar, should overcome this issue as a priority.

The mandate of the Special Envoy of the United Nations Secretary-General on Myanmar was created 30 years ago. To improve the relations between Myanmar and the United Nations, we have constructively engaged with the Special Envoy of the United Nations Secretary-General on Myanmar. I do not have any personal feeling on you. With the aim to cooperate with the United Nations, I have agreed to meet you. Although there are many difficulties, we have facilitated your visit to Myanmar. It was stated not to interfere in the domestic affairs of the sovereign state. Myanmar exercises the Five Principles of the Peaceful Coexistence and it has clearly stated in Myanmar's Foreign Policy. Non-interference in each other's internal affairs, mutual respect for sovereignty and territorial integrity are included in the Five Principles.

The Tatmadaw took the responsibility of the State after declaring state of emergency in accordance with the State Constitution (2008). While Myanmar has been taking lawful measures, it is incomprehensible why the United Nations does not acknowledge it and there are many questions around. While the United Nations has been

talking about non-interference, I wish to get a clarification why the United Nations does not realize the measures we have been taken. It is learned that you have landed Myanmar with the Singapore airline on 16 August 2022 as Myanmar is in stability. Otherwise, the Singapore airline will not fly to Myanmar and sixteen commercial air lines have been operating in our country. You have spent three hours in the Yangon International Airport and landed Naypyitaw International Airport in the evening. You would more realize the situation on the ground if you travelled from Yangon to Naypyitaw by car and looked around Yangon instead of taking the flight. It is more appropriate to make comments on Myanmar only after realizing the real situation of the country.

We cannot understand that the United Nations have issued many statements, expressing their concerns on Myanmar while the situation in Myanmar has gained stability. Indeed, we have been carrying out the matters relating to the rule of law and stability in accordance with the law. The Tatmadaw has been taking responsibility based upon the needs of the State and the Government has been established pursuant to the 2008 State Constitution. As we are the Government that legitimately abides by the law, all the matters are to be done according to the law. This is what the United Nations should take into consideration. We also wish to highlight that there are also many discrepancies between their perception and the reality on ground. Myanmar has been facing many difficulties due to the COVID-19 pandemic in 2021. The economic sector has contracted in the face of second and third waves of COVID-19 in Myanmar. The Myanmar Government has made every endeavor to overcome these challenges and on the other hand, has been looking forward to cooperation with organizations such as the United Nations. But we have not received any assistance. The WHO itself that has implemented the principle of the United Nations “Leaving No One Behind” has not rendered any assistance to Myanmar. This is very distressing. This is also the life-and-death matter. Even if it was the war-torn state, the aid was given at the end of human sufferings. In this regard, we are of the view that there is no reason not to render the assistance when Myanmar is facing challenges. Fortunately, Myanmar’s neighboring and friendly countries, particularly Thailand, China and India have provided a lot of assistance towards Myanmar. Such provision has helped save numerous lives in Myanmar. ASEAN, through AHA Centre, has only rendered a few assistance to Myanmar. Myanmar, in its own effort, has been making every endeavor. While Myanmar has been facing numerous difficulties, the UN side has given us pressure. Not only the United Nations but also the ASEAN have been, in several ways, put a lot of pressure on Myanmar. Although we were trying to elucidate, our representative was not accepted. It is necessary for the United Nations to

review the decision made by the Credentials Committee regarding Myanmar's representation at the United Nations fora. This is the very first matter to be solved in the area of cooperation with the United Nations.

We wish to highlight the political situation in Myanmar. The Tatmadaw has conducted necessary measures to pave the way for multi-party democracy in Myanmar. The State Constitution was not drafted by the Tatmadaw but portrayed by over 1,000 individuals from 8 strata of citizens in the country including political experts, civil servants, farmers and workers. There are many armed groups who are taking their paths towards multiparty democracy. Nonetheless, some countries have not noticed the fact that the Tatmadaw has brought the armed organizations on the table for peace and stability. The Tatmadaw is well aware of the fact that the armed conflicts should be prevented while moving towards democracy. In this regard, the Tatmadaw has invited all the ethnic armed organizations to peace dialogues and held discussions for them to become the legally armed organizations as part of the Tatmadaw. However, KNU, KNPP and KIA have not joined the peaceful path but kept to hold arms. Up to date, there are over 20 battalions from ethnic armed organizations who are joining as part of the Tatmadaw and taking their duties. They have still existed as the legitimate armed organizations, joining as part of the Tatmadaw. But this situation has never been mentioned by anyone.

There were three General Elections in Myanmar in 2010, 2015 and 2020. In the 2010 General Election was organized in 325 townships out of 330, the 2015 General Election was organized in 323 townships, and the 2020 General Election was organized in 315 townships respectively. It is found out that the declining of areas where the General Elections were taken place. Although, the area where the General Elections organized should be increased, the areas were decreasing due to instability, armed conflicts and threats. In democratic system, it is vital to hold the elections. Losing rights to vote is a negative sign for the democratic system. It is a duty of the government or the institution who takes the responsibility of the state to ensure everyone who has the right to vote can cast his / her vote. Therefore, it is the first priority for the country to have stability. While the country is striving for the political stability, the terrorist activities were taken place after the 2020 General Election without following democratic principles. Due to the terrorist attacks, the country's stability was affected. It was also affected by the issues with ethnic armed organization and denial to address the electoral fraud. The terrorist activities and existence of threats posed by the ethnic armed organization create difficulties to convene the General Elections. With regard to the violence, we are not

committing such act but defending the terrorist attacks against the government and civil servants. Very recently, in this morning (on 17 August), the terrorist abducted the passengers from the highway bus and passengers and the terrorist were killed during the skirmish on the bridge in Sagaing Division located in the western part of Mandalay region. The so-called PDFs have killed the educational staffs, medical staffs and the monks. Those terrorist acts are resulted by the General Election. However, the International Community never mentions those violence and cites that the State and Administration Council have not been carrying out in a democratic way. Myanmar wishes the United Nations review to the real situation of Myanmar.

5. Discussion on the propose of the ASEAN's Special Envoy to Myanmar and ASEAN's Five-Point consensus It is necessary to build mutual respect and understanding to maintain the situation properly. I also accept the fact that the reporting should be made based on the situation on the ground. Firstly, I would like to propose that there should be consistent meetings between us and make progress. The second point is the legitimacy of Myanmar Government and the representation of Myanmar at the United Nations. The Secretary General of the United Nations does not have mandate to decide the representation and the recognition of Myanmar at the United Nations. Only the member states of the United Nations can recognize Myanmar's representation. Accordingly, the Secretary-General of the United Nations has been seeking all possible means to assist Myanmar. One of the five-point consensus of ASEAN, is the immediate cessation of violence in Myanmar which is an important point in finding solutions on Myanmar. I am the one who mentions that the violence are made by both sides as well as the one who firstly acknowledges the usage of "Myanmar Led, Myanmar Way".

6. Positive responses of the Chair of the State Administration Council, Prime Minister of the Republic of the Union of Myanmar.

You have stated that you will be engaging with other stakeholders in your future visits to Myanmar depending on the observation of the situation. You have to report to the officials concerned. Their responses and remarks highly depend on your reports. We will also observe on what you report and how you report the outcomes of the visit. It is important to have mutual understanding between us.

We have been responding the terrorist activities by exercising maximum restraint but we will have to counter attack if they attack us and the innocent people. With regard to the ASEAN Five-Point Consensus, I have yet touched this issue until now. I just referred to the five principles of peaceful-coexistence which our country is adhering to such as

mutual respect for sovereignty and territorial integrity, mutual non-aggression, non-interference in each other's internal affairs, equality and mutual benefit, and peaceful coexistence. We are dealing with the international community in accordance with the five principles of peaceful coexistence. Your visit to Myanmar is the official visit and we have received you at the President Office. Your visit is a visit to a country possessing sovereignty and territorial integrity. If you don't accept the proposal of Myanmar, a member of the UN, you (UN) should not accept the proposal made by opposition groups.

7. Discussion of the UN Special Envoy on the development of Myanmar
I have no mandate to make any decisions but to point out and discuss about the development of Myanmar. The purpose of calling on you in Myanmar is to convey the message of the Secretary-General. I would like to make two specific requests to you which are to halt the aerial bombing and to stop burning the villages and houses of the people.

8. Response of the Prime Minister and Chairman of the State Administration Council
I would like to discuss about the two requests you made. We are just targeting the location of the insurgents who attack security forces and countering them. We will never initiate the attack if there is no attack on us. And there is no government and country in the world that accepts armed attacks. I categorically reject the allegation on burning the villages and houses of the people. The Tatmadaw always protects the people of Myanmar. Tatmadaw has been providing relief services to people whenever they are hit by natural disasters.

For example, with the permission of the Government, the Nippon Foundation has provided the assistance to refugees in Myanmar. There are also other organizations which have provided the assistance to them. It is a common sense that we would never burn and destroy the houses of people to whom we are responsible to protect. Therefore, I totally deny the alleged burning of villages.

9. The proposal of the UN special envoy on the cooperation between Myanmar and United Nations
Since Myanmar is a member of the United Nations with a good legacy, Mr. Antonio Guterres, the UN Secretary-General, wishes Myanmar to re-engage with UN. We value and respect Myanmar. Secondly, I would like to discuss about the execution of the death penalty on the prisoners. Regardless of past executions, I hope that leniency and humanitarianism will be taken into consideration for flexibility on further execution. As you are a kind-hearted person, I do believe that leniency will be taken into consideration for execution in the future. Thirdly, I would like to discuss on how the provision of humanitarian assistance will be proceeded. I would like to encourage you to

provide humanitarian assistance by using different channels. I also had a meeting with Mr. Prak Sokhonn, Special Envoy of the ASEAN Chair, right before my visit to Myanmar. Mr. Prak Sokhonn said he had a meeting with Lieutenant General Yar Pyae, Union Minister for Ministry of Union Government's Office and the Chair of the National Solidarity and Peace-making Negotiation Committee and discussed the possible ways for the inclusion of all Ethnic Armed Organizations in the peace process. I would like to have a meeting with Lieutenant General Yar Pyae during my visit if the schedule permits. I took note that during visit of Mr. Wang Yi, Foreign Minister of the Peoples' Republic of China, it was stated that Myanmar would carry out constructive and all inclusive consultations.

10. Chairman of the State Administration Council and Prime Minister apprising on matters related to works implemented by the State Administration Council – We are working on holding inclusive dialogues. We are meeting with the Ethnic Armed Organization (EAOs) and the Union Election Commission (UEC) is also meeting with political parties. Lt. Gen. Yar Pyae is also holding meetings with both political parties and the EAOs. If you wish to meet with Lt. Gen. Yar Pyae, we can arrange a meeting for you to discuss with him on 18 August 2022. We wish to meet with all stakeholders. However, for us to meet with them, those groups opposing the State first need to cease all their activities. Otherwise we cannot have dialogue like having a casual talk on the sidewalks. We also need gentlemen's agreement. On 22 April 2022, I invited the EAOs for dialogue. So far, I have met with ten EAOs and in the coming week, we will be having second round of dialogues with them. And, we will be meeting again in September for third round of meeting. We are also meeting with political parties. Even though we can arrange the meetings with legally existing political parties at any time, it is absolutely impossible to discuss with the terrorist groups which are opposing the Government. They, first, need to assure that they will not commit terrorist attacks and if they comply, then, we will find ways to start the dialogue with them. Regarding the death sentences, even though we have legislative, administrative and judicial powers, we have never exercised beyond the laws. They were given sentences which they deserved, as they were found to have been committed inhumane brutal crimes. Some of them have murdered 4, 5 or 6 persons. We would like to ask how you would feel if your relatives were killed. We have to take necessary legal actions with a view to prevalence of rule of law in the country.

11. In Response to the issues raised by the Special Envoy of the United Nations Secretary-General on Myanmar with regard to legal actions against children Mr. Antonio Guterres, Secretary-General of the United Nations is exploring ways to bring Myanmar back to the international community. If Myanmar releases political prisoners, it

will build more trust for Myanmar in the international fora. I know that it will be difficult for Myanmar. Moreover, if Myanmar could release Mr. Sean Turnell, an Australian Economist, it will demonstrate friendly relations between Myanmar and Australia. I know that you accord priority to children's education. So, if the children are detained in prisons, I would like to request you to release them.

12. Chairman of State Administration Council and Prime Minister's Response relate to actions in line with existing laws Regarding the issue of children, we have a few numbers of detainees who are 16 and 17 years old. We have leniently sentenced them. With regard to the case of Mr. Sean Turnell, should the Australian Government takes positive steps, we will not need to take stern actions. In the Mr. Sean Turnell's case, the evidence shows that severe penalties could be imposed. The terrorist attacks in Myanmar claimed over 3,500 innocent civilians including 48 teachers, 12 healthcare staffs, 53 monks, 1 nun and including 82 children. These innocent civilians were murdered without committing any crime. We would like to know how to find solace for the members of the bereaved families and relatives. As Mr. Antonio Guterres represents the whole world, I represent Myanmar. Therefore, I am responsible to ensure public security, the rule of law and to restore democracy in Myanmar.

13. Discussions pertaining to Bengali Issues by Special Envoy of the United Nations Secretary General on Myanmar As the fifth point, I would like to discuss the ongoing issue between Myanmar and Bangladesh. Since I plan to visit Bangladesh after Myanmar, I would like to discuss about over 1.2 million refugees who are sheltering in Bangladesh. Currently, I have already learnt that the two Governments have reached agreements on return of the displaced persons, and over 1000 displaced persons were repatriated under pilot project. I would also like to discuss about the arrangements on the safe return of refugees to the Rakhine State and their sustainable development. (Notes: During the discussion, the Special Envoy of the United Nations Secretary General on Myanmar did not use the word "Rohingya".) Chairman of the State Administration Council, Prime Minister's response on matters pertaining to solving the Bengali issue in accord with the bilateral agreements and existing laws - We have reached an agreement with Bangladesh to repatriate the Bengali who fled to Bangladesh. In 1992, there were four agreed points between Myanmar and Bangladesh regarding the matter. First point is repatriation must be on voluntary basis while other points include that they need to prove that they were born in Myanmar or have resided in the country. In 2017, in addition to those agreed four points, we agreed to add one additional point. That is, those newly born need to have affidavit from Courts. We have agreed to receive them back. However,

they have not returned to Myanmar. While we have requested the lists of refugees from the Bangladeshi side, they failed to provide the verification forms agreed by both sides. Therefore, we have difficulties in proceeding with verification. Among 55 million population in Myanmar 5 percent profess Islam. There have not been any major issues in Myanmar with the people who practices Islam. You can discuss the matter when you visit Bangladesh and we are also ready to discuss the matter anytime. Although we have invited several times, they have been giving excuses which resulted no progress on the matter. The major issue here is we cannot accept the term “Rohingya” which they themselves have claimed while they are not Bangladeshi but of Bengali race. We will accept the refugees in Bangladesh only after thorough verification process in accord with our existing law but not through international demands. We are not saying that we will not take back the Bengalis. We will accept if they can prove that they have resided in the country. We have also requested our neighbours China and India regarding this matter. Myanmar has good relations with four neighbouring countries out of five, except Bangladesh. Myanmar does not have the right to choose which country should be a neighbouring country. Nevertheless, Myanmar will maintain positive relation with Bangladesh.

14. Discussion on former State Counsellor by the UN Special Envoy on Myanmar
The last fact I would like to discuss is about the return of former State Counsellor Daw Aung San Suu Kyi to her home before she was convicted. I wish to request to have a meeting with Daw Aung San Suu Kyi. I regard her as a person, who can negotiate among those who have different perspectives on Myanmar’s current developments.

15. Discussion on legal actions taken on former State Counsellor by Prime Minister and Chairman of the State Administration Council
In 1960, Daw Aung San Suu Kyi went abroad with her mother, without returning to her home country until 1988. She returned to Myanmar due to the health condition of her mother. When she returned, she involved in political matters of Myanmar. I have met Daw Aung San Suu Kyi several times and the last time in January 2021. I requested Daw Aung San Suu Kyi to address the election frauds in accordance with laws. Although we requested several times, she even carried out further illegal activities without addressing the issue of electoral fraud. Therefore, legal actions were taken against her. If Daw Aung San Suu Kyi had addressed the electoral frauds lawfully, the current situation wouldn’t have happened. There are many reasons behind for not being able to solve the problems lawfully. Therefore, we will have to take lawful actions against her. Depending on the circumstances after completion of the judiciary process, we will consider how to proceed. Although we can take more serious

action against her, we are lenient on her. However, if we have to compare priorities between democracy and anti-democracy, we will prioritize on democracy and we will carry out the appropriate action that we should do. Regarding the prosecution, as an example, Mr. Najib Razak, the former Prime Minister of Malaysia was also convicted at the court. The similar legal punishment was inflicted upon Ms. Park Geun-hye, the former President of the Republic of Korea (ROK). As all of them are politicians, they have the obligation to understand the law and abide by the law. Due to this obligation, they have the responsibility to solve the problems by legal means. Similarly, in the case of Daw Aung San Suu Kyi, the State Administration Council (SAC) has taken legal actions in accordance with the law. At the present time, it is too early to say how it would proceed. Besides, we have given special privilege to Daw Aung San Suu Kyi by letting her stay in a home-like arrangement. I am also interested in the Charter of the United Nations that you showed me and I also have one. However, the UN Charter should not be only on paper but to follow in practice.

16. Exclusive Explanation It is observed that the statement issued by the Special Envoy on 17 August 2022 does not follow the code of conduct which requires the UN personnel to fairly incorporate the responses given by the government in their public statements. The statement could mislead the international community and create misunderstanding to the public. The Press Statement of the Office of the Special Envoy was based on the misinformation provided by the illegal and terrorist organizations in the country and abroad without reflecting the comprehensive explanation of Myanmar side with facts, evidences and the actual incidents that had happened in reality. The discussion of the two sides is released because of the one-sided press statement made by the Special Envoy without reflecting the comprehensive explanation of Myanmar side. Such statement can cause obstacles for the constructive discussions/ dialogue between the two sides.

Information Team

State Administration Council

နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင်နှင့်

ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူးကိုယ်စားလှယ် Ms. Noeleen Heyzer တို့၏တွေ့ဆုံမှုအပေါ်တွင် အထူး ကိုယ်စားလှယ်မှ တစ်ဖက်သတ်ထုတ်ပြန်ချက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် နိုင်ငံ တကာနှင့် ပြည်သူလူထုမှ အထင်အမြင် လွဲမှားမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ခြင်းကြောင့် တွေ့ဆုံစဉ် ဆွေးနွေးမှုပြည့်စုံစွာဖော်ပြချက်

နေပြည်တော်၊ ဩဂုတ် - ၁၉

၁။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူးကိုယ်စားလှယ်နှင့် ယခုလ ၁၇ ရက်တွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ပြီး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့မှုများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး ချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူးကိုယ် စားလှယ်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်၍ အပြုသဘော မဆောင် သောထုတ် ပြန်ချက်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

၂။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူးကိုယ်စားလှယ်တို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးစဉ် မြန်မာနိုင်ငံ နှင့် ကုလသမဂ္ဂတို့အကြား ရေရှည်လက်တွဲ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် သတင်းများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်း ထုတ်ပြန်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် သဘောတူညီခဲ့ကြသည်။

၃။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူးကိုယ်စား လှယ်၏ မိတ်ဆက်ပြောကြားမှု၊ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် နှစ်ပေါင်းများစွာရင်းနှီးခဲ့ဖူးသည့် မိတ်ဆွေတစ်ဦးအနေဖြင့် လာရောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် မည်ကဲ့သို့သော အကြံဉာဏ် များပေးရမည်ကို ဖော်ဆောင်၍ ဆောင်ရွက်ပေးသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရေးကိစ္စသည် ဘက်ပေါင်းစုံမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရမည့် အရေးကိစ္စဖြစ်၍ စိမ်ခေါ် မှုများစွာရှိပါသည်။ အဆိုပါစိန်ခေါ်မှုများကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် မိမိ အနေဖြင့် အချက် ၄ ချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်သွားမှာဖြစ်ပါသည်။ ပထမအချက် အနေဖြင့် မိမိတို့အကြား ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နေမည့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများကို စဉ်ဆက်မပြတ်ဆောင်ရွက်လိုပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအနေဖြင့် ဦးတည်ချက် ၉ ရပ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်ကို မိမိအနေဖြင့် သိရှိထားပါသည်။ မိမိအနေဖြင့် ဒုတိယအချက်အဖြစ် လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှု အကူအညီပေးရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စများကိုလည်း ဆွေးနွေးလိုပါသည်။ နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက် ၃ ရပ်၏ နောက်ဆုံး အချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် “လွတ်လပ်၍ တက်ကြွပြီး ဘက်မလိုက်သည့် နိုင်ငံခြားရေးမူဝါဒကို ကျင့်သုံးပြီး နိုင်ငံများအကြား ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေး “မူ”ကို လိုက်နာကျင့်သုံးရေး”ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ အဆိုပါ အချက်မှာ မိမိတို့လိုလားသည့်အချက်ဖြစ်ပြီး မိမိတို့အနေဖြင့် အခြားနိုင်ငံများနှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာအတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်ရေးဟူသောမူဝါဒကို လက်ခံယုံကြည်ထားပါသည်။ မိမိအနေ ဖြင့်လည်း ယင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အကောင်အထည်ဖော်ကူညီဆောင်ရွက် ပေးသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ် Mr. Antonio Guterres သည် ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး ဖြစ်ပါ သည်။ ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်တွင် နိုင်ငံ

အားလုံး၏ အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်ဆိုင်ခွင့် နှင့် ပတ်သက်၍ တိကျစွာပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့်လည်း နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ၏ အချုပ်အခြာအာဏာ ပိုင်ဆိုင်မှုအား အမြဲတမ်း ဖော်ပြလျက်ရှိသည်ကို မိမိအနေဖြင့် သတိပြုမိပါသည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် နောက်ထပ်ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားမှုများနှင့် အကြမ်းဖက်မှုများကို တားဆီးနိုင်ရန်ရည်ရွယ်၍ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ အစည်း ကိုဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အဓိကအရေးကြီးဆုံး အချက်မှာငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးပင်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံဘက် က အမြဲတမ်းထုတ်ဖော် ပြောကြားလျက်ရှိသည့် အချုပ်အခြာ အာဏာ ပိုင်ဆိုင်မှု ဟူသောအချက်နှင့်ပတ်သက်၍လည်း ကုလသမဂ္ဂအနေဖြင့် နိုင်ငံများ၏ အချုပ်အခြာအာဏာ ပိုင်ဆိုင်မှုကို အမြဲတမ်းအသိအမှတ်ပြု လေးစားလျက်ရှိပါသည်။

အဆွေတော်အနေဖြင့် လက်ရှိအချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို အဓိကအခြေခံလျက် နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင်လုပ်ဆောင်မည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်ကို မိမိအနေဖြင့် မှတ်သားမိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိသည့် စီးပွားရေးစနစ်ကို လက်ရှိအခြေအနေနှင့်အညီဆောင်ရွက်သွားမည် ဟူသောအချက်ကိုလည်း မိမိအနေဖြင့် ကြိုဆိုလက်ခံပါသည်။ မိမိအနေဖြင့် စီးပွားရေး ဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တစ်ဦးကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးအခြေအနေများ လေ့လာနိုင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝသယံ ဇာတ ပေါကြွယ်ဝသည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် အဆိုပါသယံဇာတ များသည်မြေအောက်ထဲ၌သာ ရှိနေပြီး မြေပေါ်မှတစ်ဆင့် စီးပွားရေးအဖြစ် မည်ကဲ့သို့ အသုံးချဆောင်ရွက်နိုင်မည့်နည်းလမ်းကို မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် လိုအပ်နေခြင်းဖြစ်သည်ဟု ၎င်းက မှတ်ချက်ပြုပြောကြားခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကြေညာချက် စာတမ်း၌ ပထမဆုံးလက်မှတ် ရေးထိုးခဲ့သည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ယင်းကဲ့သို့ ကောင်း မွန်သည့် သမိုင်းကြောင်းများရှိခဲ့သည့်အတွက် မိမိအနေဖြင့် ချီးကျူးဂုဏ်ပြုလိုပါ သည်။ အဆွေတော်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏အနာဂတ်ကို ပုံဖော်နိုင်စွမ်းရှိသည့် အင်အားရှိပြီး အဆွေတော်၏ သား၊ သမီး၊ မြေး၊ မြစ်တို့၏အနာဂတ်ကို မည်ကဲ့သို့ ပုံဖော်မည်ဆိုသည့်အချက်သည်လည်း အဆွေတော်၏ လက်အတွင်း၌သာ ရှိပါ သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအား မည်ကဲ့သို့ပုံဖော်၍ မည်သည့်လမ်းစဉ်များနှင့် ဆောင်ရွက်သွား မည်ဆိုသည့်အချက်ကို အဆွေတော်ချမှတ်ထားသော ဦးတည်ချက် ၉ ရပ်တွင် သိသာထင်ရှားစွာ မြင်တွေ့ရပါသည်။ ကိစ္စအချို့ နှင့်ပတ်သက်၍ မိမိအနေဖြင့်အဆွေတော်အား မေတ္တာရပ်ခံ တောင်းဆို လိုပါသည်။ ယင်းတောင်းဆိုချက်များသည် မိမိတို့ ရှေ့ဆက်သွားမည့် အနာဂတ်လမ်းကြောင်းကို ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် အခြေခံအုတ်မြစ်များ ပင်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိ၏အကြံပြုချက်များ၊ တောင်းဆိုချက်များ၊ တင်ပြချက်များ သည် မြန်မာပြည်သူ့အားလုံးပါဝင်၍ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီး ချမ်းသာကြွယ်ဝသည့် နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံဖြစ်လာစေရန် တည်ဆောက်ရာတွင် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် အခြေခံအုတ် မြစ်များဖြစ်လိမ့်မည်ဟု မိမိအနေဖြင့် မျှော်လင့်မိပါသည်။

၄။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်၏ ပြန်လည် ပြောကြား ဆွေးနွေးမှု-

အဆွေတော်နှင့် ပထမဆုံးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည့်အချိန်၌ အဆွေတော်၏ သဘောထားကို သိရှိလိုသည့်အတွက် အဆွေတော်ကို ဦးစွာဆွေးနွေးပြောကြား ခွင့်ပြုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မိမိအနေဖြင့် လက်ရှိအချိန်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအဖွဲ့ကို ဦးဆောင်၍ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေပါသည်။ ထို့အပြင် မိမိအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ အားမည်ကဲ့သို့ တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်မည်ဆို သည့်စိတ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် မိမိအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအဖွဲ့ကို ဦးဆောင်၍ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်သည့်ကာလသည် အကန့်အသတ်ရှိပါသည်။ အထက်၌ ပြောကြားခဲ့သည့်ကိစ္စရပ်များအား လာမည့်ကာလတွင် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပြုလုပ်၍ တာဝန်ထမ်းဆောင်မည့် အစိုးရအဖွဲ့ကသာ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပဒေကြောင်းအရ ပြောကြားရမည်ဆိုလျှင် မြန်မာ နိုင်ငံတော်သမ္မတအဖြစ် ၂ ကြိမ်ဆက်တိုက် ၁၀ နှစ်တာကာလ အဖြစ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ အဆိုပါကိစ္စများသည် ၁၀ နှစ်တာကာလအတွင်း အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲ၌ အနိုင်ရရှိမည့် သမ္မတကသာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရ မည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိအခြေအနေ၌ နိုင်ငံတော်အရေးပေါ် အခြေအနေ ကာလဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေခြင်းဖြစ်ပါ သည်။ အဓိကအားဖြင့် အဆိုပါကိစ္စများထက် ပိုမိုအရေးကြီးသည့်ကိစ္စမှာ အဆွေ တော်နှင့် မိမိတို့အကြား မည်ကဲ့သို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မည် ဆိုသည့်ကိစ္စများကို သာ ပထမဆုံးဖြေရှင်းဆောင်ရွက်သွားမည်ဆိုလျှင် ပိုမိုကောင်းမွန်မည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးကဏ္ဍဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ၌ လိုအပ်ချက်များစွာရှိပါ သည်။ ဥပမာအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် မြေပေါ်မြေအောက်သဘာဝသယံဇာတ များ ပေါကြွယ်ဝပြီး အဆိုပါ သဘာဝသယံဇာတများကို တူးဖော်အသုံးပြုရန် နည်း ပညာများလိုအပ်မှုရှိသည်ကို အဆွေတော် အနေဖြင့် အထက်၌ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါမြေပေါ်မြေအောက် သဘာဝသယံဇာတများသည် တိုင်းပြည်တစ်ခုအတွက် အရန်(Reserve)သာဖြစ်ပြီး တိုင်းပြည်အတွင်းရှိ မြေ၊ ရေနှင့် လူသား အရင်းအမြစ် များ အသုံးပြု၍ တိုင်းပြည်ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်သွားရ မည်ကို မိမိအနေဖြင့် စဉ်းစားထားပါသည်။ မြေပေါ်မြေအောက်သဘာဝသယံဇာတ များကို အသုံးပြု၍ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းထက် လူသားအရင်း အမြစ်များအသုံးပြု၍ တိုင်းပြည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းကို ပိုမိုစိတ်ဝင် စားသော်လည်း ဆောင်ရွက်နိုင်မှု အားနည်း နေပါသည်။ မိမိအနေဖြင့် ပြောကြားလို သည်မှာ အဆွေတော်၏ ပြောကြားချက်အား မိမိအနေဖြင့် လက်ခံခြင်း/ လက်မခံ ခြင်းကို ပြောကြားလိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ မိမိအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကုလသမဂ္ဂ အကြားကိစ္စများအား ဆွေးနွေးပြောကြားလိုပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၁၉၄၈ ခုနှစ် ၌ လွတ်လပ်ရေးရရှိခဲ့ပြီး ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိ အချိန်တွင် ၇၅ နှစ် ပြည့်မြောက်တော့မည်ဖြစ်ပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂ တည်ထောင် ခြင်းနှစ် ၅၀ ရွှေရတုအထိမ်းအမှတ် အခမ်းအနားတွင် ယခင်ဒုတိယ တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်(ကြည်း) ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မောင်အေး က တက်ရောက်ခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်ကို လိုက်နာ ကျင့်သုံးလျက်ရှိပါသည်။

စစ်အေးကာလအတွင်း အနောက်အုပ်စုနှင့် အရှေ့အုပ်စုတို့အနေဖြင့် ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးတွင် မငြိမ်မသက်မှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့ပါ သည်။ မျက်မှောက်ကာလ၌လည်း

ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံး မငြိမ်မသက်မှုများ ဖြစ်ပွား နိုင်သည့်အခြေအနေ ရှိနေပါသည်။ ယင်းအခြေအနေကို ရှောင်လွှဲနိုင်ရေးသည် အရေးကြီးသည်ဟု မိမိအနေဖြင့် ထင်မြင်ယူဆမိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အနေဖြင့် လက်ရှိအချိန်အထိ ကုလသမဂ္ဂပဋိညာဉ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခြင်း မရှိပါ။ ကုလသမဂ္ဂအနေဖြင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအပေါ် ချမှတ်ထားသည့် ပဋိညာဉ်နှင့် အညီ ထိတွေ့ဆက်ဆံဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ထိတွေ့ ဆက်ဆံ ဆောင်ရွက်မှသာ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအနေဖြင့် ကုလသမဂ္ဂအပေါ် ယုံကြည်မှု ရှိလာ မည်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ကဲ့သို့ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများသည်ကုလသမဂ္ဂ၏အရိပ်အာဝါသကြောင့်အေးမြသည့်အရသာကိုလိုလား တောင့်တနေသည့်နိုင်ငံများဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါကိစ္စသည် အရေးကြီးသည့် လိုအပ်ချက် တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် ကုလသမဂ္ဂသည် ဒုက္ခရောက်နေသည့်၊ အခက်အခဲရှိနေသည့်၊ လိုအပ်ချက်များရှိနေသည့် နယ်ပယ်များ တွင် အကူအညီ ပေးအပ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရသည်ဟု မိမိတို့အနေဖြင့် နားလည် သဘောပေါက်ထားပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်အနေဖြင့် ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်ကို လိုက်နာစောင့်ထိန်းသူတစ်ဦးဖြစ်သည်ဟု အဆွေတော်အနေဖြင့် အထက်၌ ဆွေးနွေးပြောကြားခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံသား ဦးသန့်သည်လည်း ကုလသမဂ္ဂတွင် အတွင်းရေးမှူးချုပ်အဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ မိမိ အနေဖြင့် ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်အဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင် ခဲ့သူများအနက် Mr. Kofi Annan နှင့်သာ သိကျွမ်းပြီး ၎င်းနှင့် ၃ ကြိမ် ဆွေးနွေးခဲ့ဖူးပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂ အတွင်း ရေးမှူးချုပ်သည် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ၏ ဆိုးတိုင်ပင်ကောင်းတိုင်ပင်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

မိမိအနေဖြင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် အဖြစ် စတင်တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ၁၁ နှစ်ခန့် ကြာမြင့်ပြီဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ကာလ အတွင်း ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့်အတွေ့အကြုံများ၊ အရာရှိကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင် သည့်အချိန်တွင် ကြုံတွေ့ ခဲ့ရသည့် အတွေ့အကြုံများအရ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် ကုလ သမဂ္ဂ၏ပြောကြားချက်များသည် တစ်ဖက်သတ်ပြောကြားချက်များဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် စိတ်မကောင်းဖွယ်ရာ ကိစ္စများပင်ဖြစ်ပါ သည်။ အဆွေတော်အနေဖြင့် ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေး မှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူးကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်သည့်အချိန်တွင် အဆိုပါကိစ္စကို မည်ကဲ့သို့ကျော်လွှားမည်ဟူသည့်အချက်ကို ဦးစွာဖြေရှင်းရန် လိုအပ်မည်ဟု မိမိ အနေဖြင့် ထင်မြင်ယူဆမိပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံ ဆိုင်ရာ အထူးကိုယ်စားလှယ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းကို လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်း ၃၀ ခန့်က စတင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအကြား ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်စေ လိုသည့်အတွက် အပြုသဘောဆောင်၍ ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူးကိုယ်စားလှယ်နှင့် ဆက်ဆံ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မိမိအနေဖြင့် အဆွေတော်အပေါ် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ မည်သည့်ခံစားချက်မျှမရှိပါ။ မိမိအနေဖြင့် ကုလသမဂ္ဂနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် လိုသည့်အတွက် ယခုကဲ့သို့ အဆွေတော်နှင့်တွေ့ဆုံရန် သဘောတူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ အခက်အခဲများစွာရှိသော်လည်း အဆွေတော် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ခရီးစဉ် လာ ရောက်နိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ အချုပ်အခြာ အာဏာကို ဝင်ရောက်မစွက်ဖက်ဟု

အဆွေတော်အနေဖြင့် ဆွေးနွေး ပြောကြားခဲ့ပါ သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေးမူကြီး ၅ ရပ် နှင့်အညီ ကျင့်သုံးနေထိုင်သည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံခြားရေး မူဝါဒတွင်လည်း ယင်းကဲ့သို့ တိကျစွာပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်ရေးမူကြီး ၅ ရပ်အနက် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ ပြည်တွင်းရေး ကိစ္စရပ် များတွင် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းမပြု၊ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံပိုင်နက် နယ်မြေ တည်တံ့ ရေးနှင့် အချုပ်အခြာအာဏာကို အခြားတစ်နိုင်ငံက လေးစားရန် စသည့် အချက်များ ပါဝင်ပါသည်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ(၂၀၀၈ ခုနှစ်)အရ မြန်မာ နိုင်ငံတွင် နိုင်ငံရေးအရ အရေးပေါ် အခြေအနေ ကြေညာ၍ တပ်မတော်က တာဝန်ယူခဲ့ရပါသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံကို တရားဥပဒေ လမ်းကြောင်းအပေါ် လျှောက်လှမ်းနိုင်ရေး ပြန်လည် ဆောင်ရွက်နေသည့်အချိန်၌ ကုလသမဂ္ဂအနေဖြင့် မိမိတို့၏လုပ်ဆောင်ချက်များ အပေါ် အသိအမှတ်မပြုသည်ကို တွေ့ရှိရ ပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂအနေဖြင့် မည်သည့် အတွက်ကြောင့် အသိအမှတ်မပြုခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ မေးခွန်းများရှိလာပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂအနေဖြင့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ခြင်း မပြုဟု ပြောကြားလျက်ရှိသော်လည်း မည်သည့်အတွက်ကြောင့် မိမိတို့၏ လုပ်ဆောင် ချက်များအပေါ် အသိအမှတ်မပြုသည့်အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်ကို သိရှိလိုပါသည်။ အဆွေတော်အနေဖြင့် ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၆ ရက် တွင် စင်ကာပူလေကြောင်းလိုင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ခရီးစဉ်လာရောက်ခဲ့သည်ကို တွေ့မြင်ခဲ့ရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင်အစိုးရတစ်ရပ်ဖြင့် တည်ငြိမ်နေသောနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံဖြစ်သည့် အတွက် ကြောင့် စင်ကာပူလေကြောင်း လိုင်းမှ လေယာဉ်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆင်းသက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ အခြေအနေမဟုတ်ပါက စင်ကာပူလေကြောင်းလိုင်းမှ လေယာဉ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ တွင် ဆင်းသက်မည်မဟုတ်ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေးအရ ဆောင်ရွက် နေသည့် လေကြောင်းလိုင်း ၁၆ ခု ပြေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။ အဆွေတော်အနေဖြင့် ရန်ကုန် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်၌ ၃ နာရီခန့် စောင့်ဆိုင်း၍ ညနေပိုင်းတွင် လေကြောင်း ခရီးစဉ်ဖြင့် နေပြည်တော်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်သို့ လာရောက်ခဲ့ပါသည်။ ရန်ကုန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်မှ နေပြည်တော်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လေဆိပ် သို့ လာရောက်မည့်အချိန်ကာလတွင် အဆွေတော်အနေဖြင့် ရန်ကုန်မြို့ကို လှည့် ပတ် ကြည့်ရှု၍ ရန်ကုန်မြို့မှ နေပြည်တော်သို့ မော်တော်ယာဉ်ဖြင့် လာမည် ဆိုလျှင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေအနေကို ပိုမိုသိရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေ အနေကို အမှန်တကယ်သိရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပြီးမှသာ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ပတ်သက်၍ မှတ်ချက်ပြု ပြောကြားခြင်းသည် ပို၍ကောင်းမွန် မည်ဟု ယူဆပါသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံ၏ အခြေအနေ တည်ငြိမ်မှုရှိနေသည်ကို ကုလသမဂ္ဂက မြန်မာနိုင်ငံ အရေး ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများရှိနေသည်ဟု အမျိုးမျိုးထုတ်ပြန် ကြေညာ နေခြင်းအပေါ် မိမိတို့အနေဖြင့် နားမလည်နိုင်ပါ။ မိမိတို့အနေဖြင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးနှင့် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ဥပဒေ လမ်းကြောင်းဖြင့်သာ အမှန်တကယ် ဆောင်ရွက်ပါသည်။ မြန်မာ့တပ်မတော် အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ လိုအပ်ချက်အရ ထိန်းသိမ်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော်လည်း မိမိတို့အစိုးရသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ(၂၀၀၈ ခုနှစ်)အရ ဖြစ်တည်လာသည့် အစိုးရဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့အစိုးရသည် ဥပဒေဖြင့် လုပ်ဆောင်ရသော အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သည့်အတွက် ကိစ္စအားလုံးကို ဥပဒေအတိုင်းသာ ဆောင်ရွက်ပါသည်။

ယင်းအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ကုလသမဂ္ဂအနေဖြင့် သဘောပေါက်နားလည်စေလိုပြီး ၎င်းတို့ သိရှိထားသော အချက်များနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မြေပြင်အခြေအနေများသည် လွန်စွာကွာခြားမှု ရှိနေသည်ကို မိမိအနေဖြင့် အသိပေးပြောကြားလိုပါသည်။မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၀၂၁ ခုနှစ်၌ ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ရောဂါကြောင့် အခက်အခဲများစွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံတွင် ကိုဗစ်-၁၉ ကပ်ရောဂါ ဒုတိယလှိုင်း၊ တတိယလှိုင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည့်အချိန်၌ ပြင်းပြင်းထန်ထန်ခံစားခဲ့ရပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတုံ့ဆိုင်းခဲ့ပါသည်။ အခက်အခဲ များကို ကျော်လွှားနိုင်ရေး အတွက် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ အနေဖြင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရ သည်များရှိသကဲ့သို့ တစ်ဖက်တွင်လည်း ကုလသမဂ္ဂ စသည့်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကိုလည်း မျှော်လင့်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် မည်သည့် အကူအညီမျှ ရရှိခဲ့ခြင်းမရှိပါ “ကျန်ရစ်သူမရှိစေရ (Leave No One Behind)” ဟူသည့် ကုလသမဂ္ဂ၏ မူဝါဒအတိုင်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်သော ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့(WHO)ပင်လျှင် မြန်မာနိုင်ငံကို မည်သည့် အကူအညီမျှ ပေးအပ်ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ ယင်းကိစ္စမှာ လွန်စွာဝမ်းနည်းဖွယ်ကောင်းပါသည်။ လူသား တစ်ဦး၏ အသက်ရှင်သန်ရေးကိစ္စပင်ဖြစ်ပါသည်။ လူသားတစ်ဦးအန္တရာယ်ကြုံတွေ့ နေချိန်၌ စစ်မက်ဖြစ်ပွားနေသောနိုင်ငံကိုပင် အကူအညီ ပေးအပ်ခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ အခက်အခဲကြုံတွေ့နေချိန်၌ အကူအညီ မပေးအပ်နိုင်စရာ အကြောင်းမရှိဟု မိမိ အနေဖြင့် ထင်မြင်ယူဆပါသည်။ ကံကောင်းစွာပင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ မိတ်ဆွေ နိုင်ငံများ၊ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ အထူးသဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ တရုတ်နိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံကိုများစွာအကူအညီပေးခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါအကူအညီများကြောင့် မြန်မာ နိုင်ငံသားများ၏ အသက်များစွာကို အန္တရာယ်ကင်းအောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါ သည်။အာဆီယံအဖွဲ့အနေဖြင့် အာဆီယံလူသားချင်းစာနာ ထောက်ထားမှု အကူ အညီပေးအပ်ရေးညှိနှိုင်းမှု ဗဟိုဌာန(AHA Centre)မှတစ်ဆင့် အနည်းငယ် ကူညီ ပေးခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ကိုယ်တိုင် ရုန်းကန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ် ပါသည်။မြန်မာနိုင်ငံ၌ အကျပ်အတည်းများစွာ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့်အချိန်တွင် အဆွေတော်တို့ဘက်က နိုင်ငံရေးအရ ဖိအားများပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အာဆီယံ အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ ကုလသမဂ္ဂအနေဖြင့်လည်းကောင်း ဖိအားအမျိုးမျိုး ပေးခဲ့ပါ သည်။ မိမိတို့ဘက်မှ ပြန်လည်တင်ပြရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော်လည်း မိမိတို့ဘက်မှ ကိုယ်စားလှယ်ကို လက်မခံခဲ့ပါ။ ကုလသမဂ္ဂတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကိုယ်စားလှယ် ထားရှိရေးကို အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့် Credential Committee နှင့်ပတ်သက်၍ အဆွေတော်တို့အနေဖြင့် စဉ်းစားသုံးသပ်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂ နှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနယ်ပယ်တွင် ပထမဆုံးဖြေရှင်းရမည့်ကိစ္စမှာ ယင်းကိစ္စ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်၍ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးအခြေအနေကို ပြော ကြားလိုပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကို ပါတီစုံဒီမိုကရေစီလမ်းကြောင်းပေါ်၌ လျှောက်လှမ်း နိုင်ရေးအတွက် မြန်မာ့ တပ်မတော် က လုပ်ဆောင်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အခြေခံ ဥပဒေအား မြန်မာ့တပ်မတော်က ရေးဆွဲပေးခဲ့ခြင်း မဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံရေးလောကတွင် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူများ၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများ၊ တောင်သူလယ်သမားများ၊ အလုပ် သမားများစသည့် အလွှာပေါင်း ၈ လွှာမှ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်း ၁,၀၀၀ ကျော်က ပါဝင် ရေးဆွဲခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ပါတီစုံဒီမိုကရေစီလမ်းကြောင်းပေါ်၌ လျှောက်လှမ်းလျက် ရှိသည့် မြန်မာနိုင်ငံတွင်လက်နက် ကိုင်အဖွဲ့များစွာရှိနေပါသည်။ သို့ရာတွင် တပ်မတော်အနေဖြင့်

အဆိုပါလက်နက် ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် ၎င်းတို့နှင့်ပတ်သက်သည့် ပဋိပက္ခများကို ချုပ်ငြိမ်းအောင် ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ခေါ်ဆောင် ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်နေသည့်အခြေအနေကိုမူ အချို့နိုင်ငံများက သိရှိခြင်းမရှိကြပါ။ ဒီမိုကရေစီလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ လျှောက်လှမ်းသည့်အချိန်၌ နိုင်ငံအတွင်း လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများ ပပျောက်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်ဟူသောအချက်ကို တပ်မတော်အနေဖြင့် သိရှိသည့်အတွက် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ အားလုံးကို ငြိမ်းချမ်းရေး လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ လျှောက်လှမ်းလာစေရန်နှင့် ၎င်းတို့ကို တပ်မတော်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော တရားဝင်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အဖြစ် ဖွဲ့စည်း ပေးရန် ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ KNU ၊ KNPP ၊ KIA အဖွဲ့များသည် ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းကြောင်းပေါ်သို့ လိုက်ပါ လျှောက်လှမ်းလာခြင်းမရှိဘဲ လက်နက် ကိုင်လမ်းစဉ်အတိုင်းသာ ဆက်လက်လျှောက်လှမ်း ခဲ့ကြပါသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် မြန်မာ့တပ်မတော်အတွင်း၌ တပ်မတော်ကဲ့သို့ အသွင်ပြောင်း၍ တာဝန်ထမ်းဆောင် သည့် ယခင် EAO အဖွဲ့များ တပ်ရင်း ၂၀ ကျော်ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် မြန်မာ့တပ်မတော်နှင့်အတူ လက်တွဲဆောင်ရွက်ကာ တရားဝင်လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များအဖြစ် တည်ရှိနေကြပါသည်။ အဆိုပါအခြေအနေနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သူ ကမ္ဘာ့ပြောကြားခဲ့ခြင်း မရှိပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တို့တွင် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲ ၃ ကြိမ် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ၌ မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြို့နယ်ပေါင်း ၃၃၀ အနက် ၃၂၅ မြို့နယ်တွင် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပပြုလုပ်သည့် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ၌ ၃၂၃ မြို့နယ်နှင့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကျင်းပသည့် တတိယအကြိမ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ၌ ၃၁၅ မြို့နယ်တွင် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲပြုလုပ်နိုင်သည့်နယ်မြေများ တဖြည်းဖြည်း ကျဆင်းလာသည်ကို တွေ့ရှိရမည်ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်စင်စစ်တွင် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပ နိုင်သည့် နယ်မြေအရေအတွက် မြင့်တက်လာရမည်ဖြစ်သော်လည်း အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပနိုင်သည့် နယ်မြေအရေအတွက် လျော့နည်းလာခြင်းမှာ တိုင်းပြည်တည်ငြိမ် အေးချမ်းမှုမရှိဘဲ လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများနှင့် ခြိမ်းခြောက်မှုများ ဖြစ်ပွားနေသည့် အတွက်ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဒီမိုကရေစီစနစ်တွင် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပ နိုင်ရေးမှာ လွန်စွာအရေးကြီးသည့် အချက် တစ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ မဲပေးခွင့်ဆုံးရှုံးမှု များဖြစ်ပေါ်နေခြင်းသည် ဒီမိုကရေစီစနစ်အတွက် ကောင်းမွန်မှုမရှိသည့် လက္ခဏာ တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေး ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် နိုင်ငံသားတစ်ဦးတစ်ယောက်မကျန် ဆန္ဒမဲပေးနိုင်ရေးသည် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ အစိုးရ၊ သို့မဟုတ် တိုင်းပြည်တာဝန်ယူထားသည့် အဖွဲ့အစည်းတို့၏ တာဝန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းပြည်၌ နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုရှိစေရေးကို ဦးစားပေး (၁) အဖြစ် ဆောင်ရွက်သွား မည်ဖြစ်ပါသည်။တိုင်းပြည်၌ နိုင်ငံရေး အခြေအနေ တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု ရှိစေရေး ဆောင်ရွက် သည့်အချိန်တွင် ဒီမိုကရေစီ အရ ဆောင်ရွက်ရမည့်လမ်းစဉ်များကို ဒီမိုကရေစီအရ ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိဘဲ အကြမ်းဖက်လမ်းစဉ်များကို ရွေးချယ်၍ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့်ဖြစ်စဉ်များသည် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်ပြီးသည့်အချိန်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါ သည်။ အကြမ်းဖက် လုပ်ရပ် များလုပ်ဆောင်ခဲ့သည့်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၌တည်ငြိမ်မှု မရှိသည့် အခြေအနေ မျိုး ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ ဒီမိုကရေစီ လမ်းကြောင်းအတိုင်း ဥပဒေအရ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မည်ဆိုလျှင်

ယခုကဲ့သို့ပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်လာမည်မဟုတ်ပါ။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့များနှင့် ဖြစ်ပွားလျက် ရှိသည့်ပြဿနာများကြောင့် လည်းကောင်း၊ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲ ကိစ္စရပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ငြင်းဆိုမှု(Decline) ပြုလုပ်သည့်ကိစ္စရပ်များကြောင့်လည်းကောင်း သက်ရောက် မှုရှိနေခြင်းကို စဉ်းစားသုံးသပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အကြမ်းဖက် လုပ်ဆောင် လျက်ရှိသည့်ကိစ္စများ ဖြစ်ပေါ်နေသည့်ကာလများနှင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက် ကိုင်အဖွဲ့များတည်ရှိသည့်ကာလများတွင်အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် အခက် အခဲများ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါသည်။ နိုင်ငံတကာ အသိုက် အဝန်း အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည့် အကြမ်းဖက်မှုများ၊ တိုက်ခိုက်မှုများကို ရပ်တန့်ပေးရန် ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ အကြမ်းဖက်မှုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ပြောကြား ရမည်ဆိုလျှင် အကြမ်းဖက်မှုများကို မိမိတို့က ဆောင်ရွက်နေခြင်းမဟုတ်ပါ။ အစိုးရနှင့် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများကို အကြမ်းဖက် သမားများက လာရောက်တိုက်ခိုက်၍ သာ မိမိတို့အနေဖြင့် ပြန်လည်ခုခံခြင်းဖြစ်ပါ သည်။ အနီးဆုံး ဖြစ်စဉ်အနေဖြင့် ယနေ့ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၇ ရက် နံနက်ပိုင်းတွင်မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး၏အနောက်ဘက် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးရှိ တံတားပေါ်၌ ကားတစ်စီး ပေါ်ရှိ ခရီးသည် များအား အကြမ်းဖက်သမားများက ဓားစာခံလုပ်၍ ပစ်ခတ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ရာ ခရီးသည်များနှင့် အဆိုပါအကြမ်းဖက်သမားများ သေဆုံးမှုဖြစ်ပွားခဲ့ပါ သည်။ ပညာရေးဝန်ထမ်းများ၊ ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများကို သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ သံဃာ တော် များကို သတ်ဖြတ်ခြင်း စသည့် အကြမ်းဖက်မှုများကိုလည်း ပြုလုပ်ခဲ့ကြပါ သည်။ အဆိုပါအကြမ်းဖက်မှုများသည် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲမှတစ်ဆင့် ဖြစ်ပေါ် လာသည့် ကိစ္စများဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် နိုင်ငံတကာ အသိုက်အဝန်းအနေဖြင့် အဆိုပါ အကြမ်းဖက်မှုကိစ္စများကို ပြောကြားခြင်းမရှိဘဲ နိုင်ငံတော် စီမံအုပ်ချုပ်ရေး ကောင်စီ၏ အုပ်ချုပ်မှုကို ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းကျစွာ ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိဟူ၍ ပြောကြားလျက် ရှိပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဖြစ်ပွားလျက် ရှိသည့်ကိစ္စများ နှင့်ပတ်သက်၍ အခြေအနေအမှန်ကို သုံးသပ်စေလိုပါသည်။

၅။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူး ကိုယ်စားလှယ်၏ အမြဲမပြတ်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးနိုင်ရေး ကမ်းလှမ်းချက်နှင့် အာဆီယံ ဘုံ သဘောတူညီချက် ၅ ရပ်အပေါ် ဆွေးနွေးပြောကြားမှု- အခြေအနေများကို ကောင်းမွန်စွာ ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အပြန် အလှန်နားလည်ယုံကြည်မှုများ လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် မြေပြင် အခြေ အနေမှန်များကို သိရှိသုံးသပ်ပြီး သတင်းပို့တင်ပြခြင်းသည် ကောင်းမွန်မည် ဆိုသည့် အချက်ကို မိမိအနေဖြင့် လက်ခံပါသည်။ ပထမတင်ပြလိုသည့်အချက်မှာ အဆွေတော် နှင့်မိမိတို့အကြား အမြဲမပြတ် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်၍ တိုးတက်မှုများရရှိ အောင် ဆောင်ရွက်သွားရန် အဆိုပြု ပြောကြား လိုပါသည်။ ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအဖွဲ့ကို အသိအမှတ်ပြုမှုနှင့် မြန်မာနိုင်ငံကို ကုလသမဂ္ဂတွင် အသိအမှတ်ပြုမည့်ကိစ္စဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကို တရားဝင်ကိုယ်စားပြုမှုနှင့် မြန်မာနိုင်ငံကို အသိအမှတ်ပြုမှုအခွင့်အာဏာသည် ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် ထံတွင်မရှိပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ကိုယ်စားပြုမှုကို အသိအမှတ်ပြုနိုင်သည်မှာ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ တွင်သာရှိပါ သည်။ သို့ဖြစ်၍ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအား ကူညီနိုင်မည့် နည်းလမ်းပေါင်းစုံကို ရှာဖွေလျက်ရှိပါသည်။ အာဆီယံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအကြား သဘောတူညီခဲ့သည့်

ဘုံသဘောတူညီချက် ၅ ရပ်တွင် ပါဝင်သည့် အကြမ်းဖက်မှုများ အမြန်ဆုံးချုပ်ငြိမ်းရေးဟူသည့် အချက် တစ်ချက်ပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါအချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်၍ အဖြေရှာမှု များပြုလုပ်ရာတွင် အရေးကြီးသည့်အချက်တစ်ချက်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိသည် မြန်မာ နိုင်ငံတွင် နှစ်ဖက်စလုံးမှ အကြမ်းဖက်မှုများ ပြုလုပ်နေသည်ဟူသည့်အချက်ကို ပထမဆုံးအသိအမှတ်ပြုခဲ့သူ တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆောင်ရွက် နေသည့် မြန်မာ့နည်း၊ မြန်မာ့ဟန်ဖြင့် ပြည်သူလူထု၏ ဆန္ဒများကို အကောင် အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟူသည့် အသုံးအနှုန်းကို ပထမဆုံး သုံးနှုန်း ပြောဆိုခဲ့သူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်ပါသည်။ မိမိအနေဖြင့် “Myanmar Led, Myanmar Way” ဟူသည့် ဆောင်ပုဒ်ကို အသိအမှတ်ပြုပါသည်။

၆။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်၏ အပြု သဘောဆောင်သော တုံ့ပြန်ဆွေးနွေးချက်- အဆွေတော်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ထပ်မံလာရောက်ကာ လေ့လာမှု များပြုလုပ်ပြီး အခြေအနေကြည့်၍ အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဆွေးနွေးပြောကြားမှု များ ပြုလုပ် သွားမည်ဟု အထက်တွင် ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ အဆွေတော်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြန်လည် ထွက်ခွာပြီးနောက် သက်ဆိုင်ရာသို့ သတင်းပို့တင်ပြရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ သတင်းပို့တင် ပြသည့်အချိန်တွင် ၎င်းတို့ဘက်က မည်ကဲ့သို့ တုံ့ပြန်ပြီး မည်သည့်မှတ်ချက်များ ပေးအပ်မည် ဟူသည့်အချက်အပေါ်တွင် များစွာ မူတည်ပါသည်။ အဆွေတော်အနေဖြင့် မည်သည့် အချက်များကိုတွေ့ရှိကာ သက် ဆိုင်ရာသို့ မည်ကဲ့သို့ သတင်းပို့တင်ပြ သွားမည်ဟူသည့် အချက်အပေါ်လည်း မိမိတို့ အနေဖြင့် လေ့လာကြည့်ရှုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့အကြားတွင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ယုံကြည်မှုရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။မိမိတို့အနေဖြင့် အကြမ်းဖက် လုပ်ရပ်များကို တုန့်ပြန်ရာ၌ အတတ်နိုင်ဆုံးထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် မိမိတို့အား တိုက်ခိုက် လာလျှင် မဖြစ်မနေပြန်လည်တိုက်ခိုက်မှု ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ပါ သည်။ ထို့အပြင် ပြည်သူလူထုကို ထိခိုက်အောင် ပြုလုပ်လာလျှင် ပြန်လည် တိုက်ခိုက်မှုပြုလုပ်သွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။မိမိအနေဖြင့် အာဆီယံဘုံ သဘော တူညီချက် ၅ ရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ လက်ရှိအချိန်အထိ ပြန်လည်ရည်ညွှန်း ပြောဆိုခြင်း(Refer) မရှိသေးပါ။ မိမိတို့ ပြောကြားနေသည့်အချက် ၅ ရပ်မှာ နိုင်ငံတော်က ကျင့်သုံးနေသည့် ငြိမ်းချမ်းစွာအတူယှဉ်တွဲ နေထိုင်ရေးမူကြီး ၅ ရပ်ဖြစ်ပြီး တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ ပြည်တွင်းရေးကိစ္စများတွင် ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ခြင်း မပြုရန်၊ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံပိုင်နက်နယ်နိမိတ် တည်တံ့ရေးနှင့် နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ၏ အချုပ်အခြာအာဏာကို အခြားတစ်နိုင်ငံက လေးစားရန်၊ နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံအကြား ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ခြင်းမပြုရန်တို့သာ ပါဝင်ပါ သည်။ မိမိတို့ အနေဖြင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေးမူကြီး ၅ ရပ်နှင့်အညီ နိုင်ငံတကာနှင့် ဆက်ဆံဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ အဆွေတော် လာရောက်သည့် ယခုခရီးစဉ်သည် တရားဝင် ခရီးစဉ်ဖြစ်ပြီး လက်ရှိ အဆွေတော် တည်ရှိနေသည့် နေရာသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ဧည့်ခန်းမဖြစ်ပါသည်။အဆွေတော်အနေဖြင့် အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်ဆိုင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဆိုပြုချက် ကို လက် ခံခြင်း မရှိပါက အခြားဆန့်ကျင်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ အဆိုပြုချက်များကိုလည်း လက်ခံ ခြင်း မပြုစေလိုပါ။

၇။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူး ကိုယ်စားလှယ်၏ မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းဖြစ်ပေါ်နေသည့် အခြေအနေများအပေါ် ပြောကြားချက်- မိမိ အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ အရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ထောက်ပြ ဆွေးနွေးနိုင်သည့် အခွင့်အာဏာသာရှိပြီး ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်မရှိပါ။ မိမိအနေဖြင့် ယခုကဲ့သို့လာရောက်၍ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်းသည် ကုလသမဂ္ဂ အတွင်းရေးမှူးချုပ် ၏ မှာကြားချက်များကို အဆွေတော်ထံသို့ လာရောက်၍ ရှင်းလင်းပြောကြား ပေးခြင်းသာဖြစ်ပါသည်။ အဆွေတော်ကို ဆောင်ရွက်စေလိုသည့် အချက် ၂ ချက် ရှိပါသည်။ အဆိုပါအချက် ၂ ချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ၏နေရာဒေသအချို့တွင် လေကြောင်းမှ ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခြင်း မပြုလုပ်ရန်နှင့် ပြည်သူလူထုနေထိုင်ရာ ရပ်ရွာ များ၊ နေအိမ်များကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်း မပြုလုပ်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၈။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်က မြန်မာ နိုင်ငံအတွင်း ဖြစ်ပေါ်နေသည့် အခြေအနေမှန်များကို တုန့်ပြန် ပြောကြားချက်- အချက် ၂ ချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးလိုပါသည်။ မိမိတို့ကို လာရောက်တိုက်ခိုက်သည့် သောင်းကျန်းသူများတည်ရှိရာနေရာသို့ ပစ်မှတ် ထား၍ မိမိတို့ဘက်က တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါသောင်းကျန်းသူများက မိမိတို့ကို မတိုက်ခိုက်လျှင် မိမိတို့ကစတင်၍ တိုက်ခိုက်မည်မဟုတ်ပါ။ လက်နက်ကိုင်၍ ဆန့်ကျင် တိုက်ခိုက်ခြင်းကို မည်သည့်နိုင်ငံ၊ မည်သည့်အစိုးရကမျှ လက်ခံမည် မဟုတ်ပါ။ ပြည်သူလူထုနေထိုင်ရာ နေအိမ်များ၊ ရပ်ရွာများကို မီးရှို့သည့်ကိစ္စသည် လုံးဝမှားယွင်းသည်ဟု မိမိအနေဖြင့် ပြောကြားလိုပါသည်။ မြန်မာ့တပ်မတော် အနေဖြင့် ပြည်သူလူထုကို ကာကွယ် စောင့်ရှောက်နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များ ဖြစ်ပွားသည့်အချိန်တွင်လည်း မိမိတို့အနေဖြင့် ကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ ဥပမာအနေဖြင့် ပြောကြားရမည် ဆိုလျှင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဒုက္ခသည်များကို နီပွန်ဖောင်ဒေးရှင်းက ကူညီဆောင်ရွက် ပေးနေသည်များရှိပါသည်။ ထို့အပြင် အခြားအဖွဲ့အစည်းများကကူညီဆောင်ရွက် ပေးနေ သည်များလည်းရှိပါသည်။ သာမန်အားဖြင့် စဉ်းစားကြည့်မည်ဆိုလျှင်ပင် မိမိတို့ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက် ပေးရမည့် ဒုက္ခသည်များကို မိမိတို့က ဒုက္ခရောက်စေရန် နေအိမ်များ မီးရှို့ဖျက်ဆီးသည် ဟူသောအချက်မှာ မဖြစ်နိုင်သည်ကို သိရှိနိုင်ပါ သည်။ ပြည်သူလူထု၏နေအိမ်များအား မိမိတို့က မီးရှို့ဖျက်ဆီးသည်ဟူသော အချက် ကို မိမိအနေဖြင့် လုံးဝငြင်းဆိုပါသည်။

၉။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူး ကိုယ်စားလှယ်၏ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကုလသမဂ္ဂတို့အကြား ဆက်လက်လက်တွဲ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး ကမ်းလှမ်း ပြောကြားမှု- မြန်မာနိုင်ငံသည် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး ကောင်းမွန်သော သမိုင်း ကြောင်းရှိခဲ့သော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သောကြောင့် ကုလသမဂ္ဂတွင် မြန်မာ နိုင်ငံ ပြန်လည်ပါဝင်နိုင်စေရေးအတွက် ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် Mr. Antonio Guterres ကလည်းဆန္ဒရှိပါသည်။ မိမိအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကို တန်ဖိုးထား လေးစားပါသည်။ ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကျဉ်းသားများကို သေဒဏ်ပေးအပ်သည့် ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးပြောကြားလိုပါသည်။ ဖြစ်ပြီး သားကိစ္စများမှာ ဖြစ်ပျက်ခဲ့ပြီးသောကြောင့် နောက်ထပ်သေဒဏ် ချမှတ်စီရင်သည့် ကိစ္စများကို သနားညှာတာမှု၊ လူသားချင်း စာနာထောက်ထား မှုတို့ဖြင့်ထောက်ရှု၍ ဖြေလျှော့မှုများကို လုပ်ဆောင်နိုင်လိမ့်မည်ဟု မိမိအနေဖြင့် ယုံကြည်ပါသည်။

အဆွေတော်ကိုယ်တိုင်သည်လည်း သနားညှာတာမှုရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်သည့် အတွက် နောက်နောင်တွင် သေဒဏ်ချမှတ်စီရင်မည့်ကိစ္စများကို သနားညှာတာ မှုရှိစွာ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ပေး နိုင်လိမ့်မည်ဟု မိမိအနေဖြင့် မျှော်လင့်ပါသည်။ တတိယအချက်အနေဖြင့် လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အကူအညီ ပေးအပ်ရေးကိစ္စများကို မည်ကဲ့သို့ဆောင်ရွက် သွားမည်နှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေး လိုပါသည်။လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု ဆိုင်ရာ အကူအညီ ပေးအပ်ရေး ကိစ္စများကို Channel တစ်ခုထဲမှမဟုတ်ဘဲ အခြား ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် လမ်းကြောင်းများစွာမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်သွားရန် တိုက်တွန်းပြောကြား လိုပါ သည်။မြန်မာနိုင်ငံသို့ မလာရောက်မီ အာဆီယံအလှည့်ကျဥက္ကဋ္ဌ၏ မြန်မာနိုင်ငံ ဆိုင်ရာ အထူးကိုယ်စားလှယ် Mr. Prak Sokhonn နှင့်လည်း တွေ့ဆုံခဲ့ပါသည်။ Mr. Prak Sokhonn သည် နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေး ကောင်စီအဖွဲ့ဝင်၊ အမျိုးသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးဖော်ဆောင်မှု ညှိနှိုင်းရေး ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ရုံးဝန်ကြီးဌာန(၁) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင် ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရာပြည့်နှင့် တွေ့ဆုံကာ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ ပါဝင်နိုင်မည့်နည်းလမ်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးခဲ့သည်ဟု သိရှိရ ပါသည်။ မိမိအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြန်လည်မထွက်ခွာမီ အချိန်ရရှိမည်ဆိုပါကဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရာပြည့်နှင့် တွေ့ဆုံ ဆွေးနွေးမှုပြုလုပ် လိုပါသည်။တရုတ်နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး Mr. Wang Yi မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက် ခဲ့ချိန်တွင် အဆွေတော်အနေဖြင့် အားလုံးပါဝင်သော ဆွေးနွေးပွဲများနှင့် အပြု သဘော ဆောင်သော ဆွေးနွေးပွဲများ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်ကို မိမိအနေဖြင့် သိရှိထားပါသည်။

၁၀။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်က နိုင်ငံတော် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ၏ ဆောင်ရွက်နေမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ပြောကြားချက်- အားလုံး ပါဝင်နိုင်သော တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုနှင့်ပတ်သက်၍ လုပ်ဆောင်လျက် ရှိပါသည်။ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့်တွေ့ဆုံသကဲ့သို့ ပြည်ထောင်စု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် (UEC)အနေဖြင့် လည်း သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် တွေ့ဆုံခဲ့ပါသည်။ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရာပြည့် အနေဖြင့်လည်း နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ နှင့်တွေ့ဆုံဆွေးနွေး ခဲ့ပါသည်။ ဒုတိယဗိုလ်ချုပ်ကြီး ရာပြည့်နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးလိုပါက ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၈ ရက်တွင် တွေ့ဆုံနိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့အနေဖြင့် အဖွဲ့အစည်းအားလုံးနှင့် တွေ့ဆုံလိုသော်လည်း နိုင်ငံတော်ကိုဆန့်ကျင်လျက် ရှိသည့်အဖွဲ့များနှင့် တွေ့ဆုံရေး နှင့်ပတ်သက်၍ ပြောကြားရမည်ဆိုပါက ၎င်းတို့အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်အားလုံး ကို ဦးစွာရပ်ဆိုင်း၍ တရားဝင်တွေ့ဆုံမှုပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ လမ်းဘေးတွင် စကား ပြောသည့်ပုံစံမျိုးဖြင့် ပြောဆို၍မရပါ။ Gentlemen's Agreement ကိုလည်း ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ မိမိအနေဖြင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၂ ရက်တွင် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိအချိန်၌ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့ ၁၀ ဖွဲ့နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ လာမည့် ရက်သတ္တပတ် အတွင်း တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် ဒုတိယအကြိမ်ပြန်လည် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလတွင် တတိယအကြိမ် ပြန်လည်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး လျက် ရှိပါသည်။တရားဝင်ဖြစ်သည့်နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် အချိန်မရွေး တွေ့ဆုံ နိုင်သော်လည်း နိုင်ငံတော်ကိုဆန့်ကျင်၍ အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်နေသူများနှင့် ဆွေးနွေးသွားမည်ဆိုသည့်အချက်မှာလုံးဝမဖြစ်နိုင်ပါ။အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်မှုများလုံးဝမဖြစ်စေရန် ၎င်းတို့ဘက်ကပထမဆုံး တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးရမည်ဖြစ်ပါ သည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ယင်းကဲ့သို့ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးလျှင် မိမိတို့ဘက်က တွေ့ဆုံဆွေးနွေးနိုင်မည့်လမ်းစကို ရှာဖွေပေး သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ သေဒဏ်ချမှတ် သည့်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ပြောကြားရမည်ဆိုလျှင် မိမိတို့တွင် ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးတို့အတွက် အာဏာရှိသော်လည်း ဥပဒေ၏ ပြင်ပမှ နေ၍ မည်သည့်ကိစ္စကိုမျှ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် လွန်စွာဆိုးရွား သည့်ပြစ်မှုများကို ကျူးလွန်ခဲ့သောကြောင့် ယင်းကဲ့သို့ အပြစ်ပေးအရေးယူခံရခြင်း ဖြစ် ပါသည်။ ၎င်းတို့အနက်အချို့မှာ လူ ၄ ၊ ၅ ၊ ၆ ဦးကို သတ်ဖြတ်ခဲ့ သူများဖြစ်ပါသည်။ အဆွေတော်အနေဖြင့် အဆွေတော်၏ မိတ်ဆွေသားချင်းများ အသတ်ခံရလျှင် မည်ကဲ့သို့ ခံစားရမည်ကို မေးမြန်းလိုပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော အရေးယူမှုများကိုပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ နိုင်ငံ၏တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးအရ ယင်းကဲ့သို့ အပြစ်ပေး ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၁၁။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူး ကိုယ်စားလှယ်၏ ကလေးသူငယ်များ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ပြောကြား ချက်- ကုလသမဂ္ဂ အတွင်း ရေးမှူးချုပ် Mr. Antonio Guterres အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကို ကူညီပေးနိုင်မည့်နည်းလမ်းအားရှာဖွေ၍ မြန်မာနိုင်ငံကို နိုင်ငံ တကာအသိုက်အဝန်းသို့ ပြန်လည်ခေါ်ဆောင်ပေးနိုင်ရန် စိတ်အားထက်သန် လျက်ရှိ ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းထားသည့် နိုင်ငံရေး အကျဉ်းသား များကို ပြန်လည်လွတ်ပေးမည်ဆိုလျှင် နိုင်ငံတကာ၏ မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် ယုံကြည်မှု များ ပိုမိုမြင့် တက်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများကို ပြန်လည်လွတ်ပေးရန်မှာ ခက်ခဲသည့်ကိစ္စ တစ်ခုဖြစ်သည်ကိုလည်း မိမိအနေဖြင့် သိရှိထားပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံက ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းထားသည့် ဩစတြေးလျ စီးပွားရေးပညာရှင် Mr. Sean Turnell ကို ပြန်လွတ် ပေးမည်ဆိုလျှင် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဩစတြေးလျနိုင်ငံအကြား ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုနှင့် ဆက်ဆံမှုကို ဖော်ညွှန်းပြသ နိုင်သည့်အခြေအနေတစ်ခုဖြစ်ပေါ်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ အဆွေတော် အနေဖြင့် ကလေးငယ်များ၏ ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သည်ကိုလည်း မိမိအနေ ဖြင့်သိရှိထားပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အကျဉ်းထောင်အတွင်း၌ ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်း ထားသည့် ကလေးငယ် များရှိပါက ပြန်လည်လွတ်ပေးရန် မိမိအနေဖြင့် မေတ္တာ ရပ်ခံလိုပါသည်။

၁၂။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်က အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုများ နှင့်ပတ်သက်၍ ဥပဒေများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်နေမှုအား တုန့်ပြန် ပြောကြားမှု- ကလေးငယ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးရမည်ဆိုလျှင် မိမိတို့ အရေးယူ ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းထားသည့် ကလေးငယ်များ၌ အသက် ၁၆ နှစ်၊ ၁၇ နှစ် အရွယ် လူငယ်အနည်းစုပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းတို့နှင့်ပတ်သက်၍လည်း မိမိတို့အနေဖြင့် အသက်ညှာဆုံး အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ Mr. Sean Turnell ကိစ္စတွင်လည်း ဩစတြေးလျနိုင်ငံအစိုးရအနေဖြင့် အပြုသဘောဆောင်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များ ဆောင်ရွက်မည်ဆိုလျှင် မိမိတို့အနေဖြင့် အဆိုပါကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ တင်းမာစွာဆောင်ရွက်ရမည့် အခြေအနေမျိုးမရှိပါ။ Mr. Sean Turnell ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ စစ်ဆေးတွေ့ရှိရသည့်

အချက်အလက်များမှာ ၎င်းအား ကြီးလေးသောပြစ်ဒဏ်ချမှတ်နိုင်သည့် သက်သေအထောက်အထား များဖြစ်ပါ သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အကြမ်းဖက်သမားများ၏ အကြမ်းဖက်သတ်ဖြတ်မှုများကြောင့် အပြစ်မဲ့ပြည်သူ ၃,၅၀၀ ဦးခန့် သေဆုံးခဲ့ရပါသည်။ အဆိုပါသေဆုံးသူများမှာ ပြစ်မှုတစ်စုံတစ်ရာ ကျူးလွန်ခြင်းမရှိဘဲ သတ်ဖြတ်ခံခဲ့ရသူများဖြစ်ပါသည်။အပြစ်မဲ့ပြည်သူများသေဆုံးမှုတွင် ကျောင်း ဆရာ၊ ဆရာမ ၄၈ ဦး၊ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း ၁၂ ဦး၊ သံဃာတော် ၅၃ ပါး၊ သီလရှင် ၁ ပါးနှင့် ကလေးသူငယ် ၈၂ ဦးပါဝင်ပါသည်။ အဆိုပါသေဆုံးသူများ၏ မိဘများ၊ ဆွေမျိုးသားချင်းများကို မိမိတို့အနေဖြင့် မည်ကဲ့သို့ နှစ်သိမ့်ပေးရမည်ကို သိရှိလိုပါ သည်။ ကုလသမဂ္ဂအတွင်းရေးမှူးချုပ် Mr. Antonio Guterres သည် ကမ္ဘာ တစ်ဝန်းလုံးကို ကိုယ်စားပြုသူတစ်ဦးဖြစ်သကဲ့သို့ မိမိသည်လည်း မြန်မာနိုင်ငံကို ကိုယ်စားပြုသူတစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိမိအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၌ တည်ငြိမ် အေးချမ်းမှုရရှိရေး၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ ဒီမိုကရေစီ ဖော်ဆောင်ရေးတို့နှင့် ပတ်သက်၍ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၁၃။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူးကိုယ်စား လှယ်၏ ဘင်္ဂါလီကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးချက်ပဉ္စမ မြောက် အချက်အဖြစ် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဘင်္ဂါလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံတို့အကြား ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည့်ကိစ္စရပ်ကို ဆွေးနွေးလိုပါသည်။ မိမိအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ ပြန်လည်ထွက်ခွာပြီးနောက် ဘင်္ဂါလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသို့ ဆက်လက်သွားရောက်မည် ဖြစ်သည့် အတွက် မြန်မာနိုင်ငံဘက်မှ ဘင်္ဂါလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိနေသည့် ဒုက္ခသည် ၁ ဒသမ ၂ သန်းကျော် ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးလိုပါသည်။ လက်ရှိ အချိန်တွင်မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရနှင့် ဘင်္ဂါလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ အစိုးရတို့အကြား သဘော တူညီမှုများပြုလုပ်၍ ဒုက္ခသည်များ နေရပ် ပြန်လာနိုင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နေ သည့်ကိစ္စများရှိသည်ဟု သိရှိထားပြီး Pilot Project အနေဖြင့် ဒုက္ခသည်ဦးရေ ၁,၀၀၀ ကျော်ကိုနေရပ်သို့ ပြန်လည်ပို့ဆောင် ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်ဟု သိရှိထားပါသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်သို့ ဒုက္ခသည်များ လုံခြုံဘေးကင်းစွာ ပြန်လာနိုင်ရေးနှင့် ၎င်းတို့၏ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးအတွက် မည်ကဲ့သို့ စီစဉ်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်မည် ဟူသည့် ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးပြောကြားလိုပါသည်။(မှတ်ချက်-ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာအထူးကိုယ်စားလှယ် အနေဖြင့် ၎င်းကိစ္စအား ဆွေးနွေးရာတွင် ရိုဟင်ဂျာဟူ၍ ပြောဆိုသုံးနှုန်းခဲ့ခြင်း မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။)

၁၄။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်က ဘင်္ဂါလီ ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍နှစ်နိုင်ငံသဘောတူညီချက်များ၊ ဥပဒေများနှင့်အညီဆောင်ရွက် နေမှုကို ရှင်းလင်းမှု- ဘင်္ဂါလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်၍ မိမိတို့အနေဖြင့် ဘင်္ဂါလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်ခဲ့သည့် ဘင်္ဂါလီများကို ပြန်လည်လက်ခံရေးနှင့်ပတ်သက်၍ သဘောတူညီမှု ရှိခဲ့ပါသည်။မြန်မာ-ဘင်္ဂါလားဒေ့ရှ်နှစ်နိုင်ငံအကြား အဆိုပါကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ၁၉၉၂ ခုနှစ်၌ သဘောတူညီခဲ့သည့် အချက် ၄ ချက်ရှိပါသည်။ ပထမအချက်မှာ မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ပြန်လည်ဝင်ရောက်လာသူများ ဖြစ်ရန်နှင့် အခြားအချက်များအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မွေးဖွားခဲ့သူများ၊ မြန်မာနိုင်ငံတွင်နေထိုင်သည့် သက်သေအထောက်အထားပြနိုင်သူများဖြစ်ရန်ဟူ၍ ဖြစ်ပါ သည်။ ထို့အပြင် မိမိတို့အကြား အဆိုပါသဘောတူညီချက် ၄ ချက်အား ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် အချက် ၁ ချက် ထပ်မံတိုး၍ သဘောတူညီမှုကိုပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ယင်းထပ်တိုးအချက်မှာ မွေးဖွားခဲ့သူများ

အနေဖြင့် တရားရုံးမှ ထောက်ခံချက်များ ပါရှိရန်ဟူ၍ဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့အနေဖြင့် ၎င်းတို့ကို ပြန်လည်လက်ခံပေးမည်ဟု ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည် ဝင်ရောက် လာခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ ဒုက္ခသည်များ စာရင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ သို့ တောင်းခံခဲ့ရာတွင် နှစ်နိုင်ငံအကြား သဘောတူညီထားသည့်ပုံစံအတိုင်း ပေးအပ်ခြင်းမရှိဘဲ ၎င်းတို့ ပေးအပ်လိုသည့်ပုံစံဖြင့်သာစာရင်းများပေးအပ်လာသည့်အတွက်မိမိတို့အနေဖြင့် ဆက်လက်စစ်ဆေး ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ လူဦးရေ ၅၅ သန်းခန့်ရှိပြီး ၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အစ္စလာမ် ဘာသာဝင်များဖြစ်ကြပါသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံတွင် အစ္စလာမ်ဘာသာနှင့်ပတ်သက်၍ မည်သည့် ပြဿနာတစ်စုံတစ်ရာမျှ ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ယင်းကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အဆွေတော်အနေဖြင့် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံသို့ သွားရောက်၍ ဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်နိုင်သည့်အပြင် မိမိတို့အနေဖြင့်လည်း ယင်းကိစ္စရပ်အားအချိန်မရွေး ပြန်လည်ဆွေးနွေးပေးရန် အသင့်ရှိပါသည်။ မိမိတို့ ဘက်က အကြိမ်ကြိမ်ဖိတ်ခေါ်ခဲ့သော်လည်း၎င်းတို့အနေဖြင့် အကြောင်းအမျိုးမျိုး ပြ၍ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိ ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး အဓိကပြဿနာရပ်မှာ ၎င်းတို့ သည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသား မဟုတ်သော ဘင်္ဂလီလူမျိုးများသာဖြစ်သော် လည်း ၎င်းတို့ဘက်က ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ရိုဟင်ဂျာဟူ၍ အမည်တပ်ကာ ဆောင်ရွက် နေခြင်းကို မိမိတို့အနေဖြင့်လုံးဝလက်ခံနိုင်မှုမရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ် နိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိနေသော ဒုက္ခသည်များကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ဥပဒေအရ ပြန်လည် စိစစ်လက်ခံပေးသွားမည်ဖြစ်ပြီး ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိဘဲ နိုင်ငံတကာမှ တစ်ဆင့် တောင်းဆို၍ လုပ်ဆောင်ခြင်းကို လက်ခံနိုင်ခြင်း မရှိပါ။ မိမိတို့အနေဖြင့် ဘင်္ဂလီများကို လုံးဝလက်ခံနိုင်ခြင်းမရှိဟု ပြောကြားနေခြင်းမဟုတ်ဘဲ ၎င်းတို့ အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တရားဝင်နေထိုင်ခဲ့သည့် အထောက်အထား ပြသ နိုင်မည်ဆိုလျှင် လက်ခံပေးသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများဖြစ်သော တရုတ်နိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့သို့လည်း ကူညီပေးနိုင် ရေး မေတ္တာရပ်ခံထားပါသည်။မြန်မာနိုင်ငံတွင် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံ ၅ နိုင်ငံရှိပြီး ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံမှအပ အခြား ၄ နိုင်ငံနှင့် ဆက်ဆံရေးကောင်းမွန်ပါသည်။ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံဖြစ်ပြီး နယ်နိမိတ်ချင်း ထိစပ်လျက်ရှိသောနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး မိမိတို့အနေဖြင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံနှင့် ပတ်သက်၍ ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်မရှိပါ။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ အပြုသဘောဆောင်သည့် ဆက်ဆံရေးဖြင့် ဆက်ဆံဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။

၁၅။ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူးကိုယ်စား လှယ်၏ နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ်ဟောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ဆွေးနွေးချက်- နောက်ဆုံးအချက်အနေဖြင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို တရားဝင်ပြစ်ဒဏ် များ ချမှတ်ခြင်းမပြုလုပ်မီ ၎င်း၏နေအိမ်သို့ ပြန်လည် ပို့ဆောင်နိုင်ရေးကိစ္စဖြစ်ပါ သည်။ မိမိအား ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခွင့်ပြုရန် တောင်းဆိုလို ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော ကိစ္စရပ်များနှင့်ပတ်သက်၍ သဘောထား ကွဲလွဲနေသူများအကြား ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအဖြစ် ရှုမြင် ထားပါသည်။

၁၆။ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်က နိုင်ငံတော်၏ အတိုင်ပင်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်ဟောင်းနှင့်ပတ်သက်၍ အရေးယူဆောင်ရွက်နေမှုများအပေါ် ရှင်းလင်းဆွေးနွေးမှု - ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အနေဖြင့် ၎င်း၏မိခင်နှင့်အတူ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်တွင် နိုင်ငံခြားသို့ ထွက်ခွာ သွားပြီး မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်နေထိုင်ခြင်းမရှိဘဲ မိခင် ဖြစ်သူ၏ ကျန်းမာရေး

အခြေအနေကြောင့်သာ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးကိစ္စများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက် ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မိမိအနေဖြင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ကြိမ်ဖန်များစွာ တွေ့ဆုံ ခဲ့ဖူးပါသည်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလတွင် နောက်ဆုံးအကြိမ်တွေ့ဆုံခဲ့ပါသည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို ဥပဒေကြောင်းအရ မဲစာရင်းမှားယွင်းမှုများကို ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်ပေးရန် တောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။ မိမိတို့ဘက်က ယင်းကဲ့သို့ တောင်းဆို မှုများပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း ဥပဒေကြောင်းအရ ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိသည့် အပြင် ဥပဒေနှင့်မလျော်ညီသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်အတွက် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် အပေါ် အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုများ လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် အနေဖြင့် ယင်းကိစ္စရပ် အား ဥပဒေကြောင်း အရဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခဲ့မည် ဆိုလျှင်လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသည့် ကိစ္စများ လုံးဝဖြစ်လာမည် မဟုတ်ပါ။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် ယင်းကိစ္စရပ်အား ဥပဒေကြောင်းအရ ဖြေရှင်း ဆောင်ရွက်မှု မပြုနိုင်သည့် အကြောင်းအရင်းများစွာ ရှိပါသည်။ ယင်းကိစ္စရပ်အား မိမိတို့အနေဖြင့် ၎င်းအား ဥပဒေနှင့်အညီ သာဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ၎င်းအပေါ်ဥပဒေအရ တရားစီရင်မှု ကိစ္စများ ပြီးဆုံးပြီးနောက် မိမိတို့၏ လုပ်ဆောင် ချက်အပေါ် တုံ့ပြန်လာမှုများကိုမူတည်၍ ၎င်းအပေါ်စဉ်းစားဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ မိမိအနေဖြင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အပေါ် ယခုထက်ပိုမို အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုများပြုလုပ်နိုင်သော်လည်း သက်ညှာသောအားဖြင့် မပြုလုပ် ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ဒီမိုကရေစီနှင့် ဒီမိုကရေစီကို ဆန့်ကျင်သည့် အရာကို ဦးစားပေးနှိုင်းယှဉ်လာလျှင် မိမိအနေဖြင့် ဒီမိုကရေစီကိုဦးစားပေး၍ ဆောင်ရွက် မည်ဖြစ်သောကြောင့် လုပ်ဆောင်သင့်လုပ်ဆောင်ထိုက်သည်များ လုပ်ဆောင်ပြီး လျှင် မိမိအနေဖြင့် ၎င်းအပေါ် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ တရားစွဲဆိုခြင်း ကိစ္စရပ်အား ဥပမာအနေဖြင့် ပြောကြားရမည်ဆိုလျှင်မလေးရှား နိုင်ငံဝန်ကြီးချုပ် ဟောင်း Mr. Najib Razak ကို တရားရုံးမှ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံသမ္မတဟောင်း Ms. Park Geun-hye ကိုလည်း ဥပဒေအရလုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် နိုင်ငံရေးသမားများဖြစ်သည့်အပြင် ဥပဒေကိုနားလည် သဘောပေါက်၍ လိုက်နာရသည့်သူများဖြစ်သောကြောင့် ဥပဒေအရ ရင်ဆိုင်၍ ပြန်လည်ဖြေရှင်းရန် တာဝန်ရှိပါသည်။ အလားတူ မိမိတို့အနေဖြင့်လည်း ဥပဒေအရ လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ မိမိတို့အနေဖြင့် အဆိုပါကိစ္စများကို ဥပဒေအရ စဉ်းစားဆောင်ရွက်၍ လုပ်ဆောင်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအချိန်တွင် မည်ကဲ့သို့ ဆက်လက်လုပ်ဆောင် သွားမည် ကိုပြောရန် အချိန်စောလွန်းသေးပါသည်။ မိမိတို့အနေဖြင့် ဒေါ်အောင်ဆန်း စုကြည် အပေါ် အထူးအခွင့်အရေးပေး၍ နေအိမ်ကဲ့သို့ ထားရှိကာ ဆောင်ရွက် ပေးထားပါသည်။ အဆွေတော်ပြုသည့် The Charter Of The United Nations စာအုပ်သည် မိမိထံတွင်လည်းရှိပြီး စိတ်ဝင်စားမှုရှိပါသည်။ သို့ရာတွင် UN Charter ဆိုသည်မှာ စာရွက်ပေါ်တွင်သာရှိရမည်မဟုတ်ဘဲ အမှန်တကယ် လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

၁၇။ သီးခြားဖော်ပြချက် ကုလသမဂ္ဂ တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့မှအများပြည်သူသို့ ထုတ်ပြန် ချက်များတွင် အစိုးရ၏ တုန့်ပြန်ပြောကြားချက်များကို မျှတစွာထည့်သွင်း ဖော်ပြရန် ကျင့်ဝတ်အရလိုအပ်သော်လည်း အထူးကိုယ်စားလှယ်၏ (၁၇-၈-၂၀၂၂) ရက် ထုတ်ပြန်ချက်သည် ယင်းကိုလိုက်နာခြင်းမရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ယင်းထုတ် ပြန်ချက်ကြောင့် နိုင်ငံတကာ

အသိုက်အဝန်းက အထင်အမြင်လွဲမှားစေနိုင်ပြီး အများ ပြည်သူက နားလည်မှုလွဲမှားစေနိုင်သည်။ အထူးကိုယ်စားလှယ်၏ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်သည် ပြည်ပနှင့် ပြည်တွင်းရှိ တရားမဝင်နှင့် အကြမ်းဖက်အဖွဲ့များမှပေးပို့သော သတင်းမှားများ အပေါ်အခြေခံ၍ ဆွေးနွေးတောင်းဆိုမှုများ ဖြစ်သဖြင့်မြန်မာနိုင်ငံဘက်မှ ပကတိ ဖြစ်ရပ်မှန်များ၊ သတင်းအချက်အလက်အထောက်အထားများ ပြည်စုံစွာဖြင့် ပြန်လည်ရှင်းပြခဲ့ခြင်းများကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြခြင်းမပြုဘဲ ယင်းတို့၏ တစ်ဖက်သတ် ပြောကြားမှုများသာဖြစ်ပြီး နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အပြုသဘော ပူးပေါင်းဆွေးနွေးမှုများ အပေါ် အနှောင့်အယှက် အဟန့်အတားဖြစ်စေနိုင်သဖြင့် ဆွေးနွေးချက်များကို ပြည့်စုံစွာဖော်ပြ လိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သတင်းထုတ်ပြန်ရေးပြန်ရေးအဖွဲ့
နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ